

Beogradskie Novine

Br. 163.

BEOGRAD, subota 16. juna 1917.

Godina III.

Ratni izvještaji.

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 15. juna.

Istočno bojište:

U istočnoj Galiciji i Wolijski traje i dalje na više mesta pojačana ruska borbena djelatnost.

Talijansko bojište:

Kod vojske na Soči nema osobitih dogadjaja.

U Koruškoj pojačala se topnička vatra u odsjeku Plöckena i Flitschera do najveće žestine. Odbijen je napad, koj je preduzet protiv naših položaja na Rombonu.

Na visoravni Sette Communi (Sedan Opština) pojačala se topnička vatra.

Jugo-Istočno bojište:

Nema osobitih dogadjaja.

Načelnik glavnog stožera.

Diktator Kerenskij.

Nova Rusija ima da računa sa velika tri neprijateljska faktora: središnjim vlastima, sa kojima se nalazi u ratnom stanju, sporazumnoj silama, kojima je obvezana tajnim ugovorima i na posljeku svojim vlastitim unutarnjim poteškoćama. Od svih ovih triju faktora posljednji je najopasniji, jer najviše ugrožava Rusiju. Ratno stanje sa središnjim vlastima, dok se Rusija zadržava mirovno na frontovima, nije joj ni najmanje smetalo, da se konsolidira u svojoj unutrašnjosti, a i razmire se sporazumnoj silama ne čine nikakovu neposrednu i direktnu neprijatost i zaprijeku za Rusiju. Ali Rusija ne može da bude gotova sama sa sobom. Rusija je danas već četvrti mjesec slobodna, uživa onu slobodu, koja je bila uvijek ideal demokrata na svijetu, ali nered u zemlji uzima sve veće forme, biva svakoga dana sve veći.

Velika ova država raštrkala se i razbila u mnogo manjih kompleksa, pojedine varošice i sela proglašuju samostalne republike, a svi su se pokušali dosad Izjalovill, koji su išli za tim, da se ruska vojska opet osposobi za borbu; Kerenskij, koji je još prije nekoliko sedmica bio Bog svijetu revolucionara, grozio se diktatorstvom, što će svoju snagu upirati na bajunete. Onaj, koji nije da se njegov sud o ruskoj revolu-

Bitka u Flandriji na novo usplamtila. — Ribot o abdikaciji kralja Konstantina. — Atentat na ministra Thomasa.

ciji pomuti šupljim hvalama zanešenih glava, taj je odmah već u prvom početku znao, ovako će i nikako drugačije biti. Prevratnici i diktatori sjedili su uvijek na jednoj klupi, jeli iz jedne zdjele. Već onim časom, kada je izbila revolucija i kada se pročulo, na kakovim temeljima hoće da vladaju prevratnici u jednoj državi od sto milijuna stanovnika, svako pametan mogao je da zna, da će ovo dovesti do ponovnog prevrata i redovito su diktatori, koji se podižu između samih revolucionara daleko veći i okrutniji reakcionari od onih, koje je prije svalila revolucija. Vrlo je značajno, kad danas revolucionar Kerenskij iznenada izjavljuje, da se unutarnje prilike u Rusiji dadu smiriti i urediti samo pomoću oružja i diktatorskom vlasti.

Kerenskij nije prvi, koji je doživio ovu i ovakovu metarmofozu. Ima u povjesnici dosta primjera. Ali ova jedina činjenica, ne dokazuje još ni malo, da u današnjoj Rusiji imade čovjek, koji bi imao i snagu, da sve to ovako i provede. Čini se, da zato još nije došlo vrijeme, jer ono, što treba u prvom redu svakom diktatoru, a to je jaka i spremna vojska, te nema danas u Rusiji, ona je jednako rastrovana i pocijepana na stranke, kao i nenaoružane mase. Onih bajuneta, kojima se grozi Kerenskij nema danas u Rusiji, nije je uništila revolucija. Rusija još nije danas zrela, da se pokori jednom diktatoru, ona je Miljkova, koji je slično nešto pokušao, uništila, i sve se čini, da nije daleko ni posljednji čas Kerenskoga.

Onaj, koji će ga naslijediti, ne će moći da vlast na drugi način, osim ako će masama pogodovati u svakom pogledu i nastojati, da im u svemu i svakom prilikom ugodi. Sjeme, koje su zasijali ljudi, koji su uništili carizam, bujno je uzraslo i pročiće mnogo vremena, kad će opet vladati u Rusiji normalne prilike. Naravno, one prilike razlikovate se u mnogom čem od onoga, što danas uči i propovijeda usrećitelji naroda.

I ova, revolucionarna Rusija, u kojoj uvijek vri, biće veća pogibelj za mire Evrope, nego li autokratska carstva Rusija.

Riješenje ugarske krize.

Car i kralj Karlo u Budimpešti.

Kb. Budimpešta, 15. juna.

Njegovo Veličanstvo car i kralj Karlo stigao je danas u Budimpeštu. Grad je bio okičen barjacima.

Sastav nove vlade.

Kb. Budimpešta, 15. juna.

Službeni list objelodanjuje u posebnom izdanju listinu članova novoga kabinta. — Nova je vlada sastavljena ovako:

Ministar predsjednik — grof Mavro Esterhazy;
ministar za unutrašnje poslove — Gabrijel pl. Ugron;
ministar pri Previšnjem dvoru — grof Teodor Battány;
ministar financija — dr. Gustav Gratz;
ministar prosvjetе — grof Albert Apponyi;
ministar za trgovinu — grof Bela Serényi;
ministar za poljoprivredu — Bela Mezőssy;
ministar pravde — Vilim Vaszony;
ministar domobranstva — podmaršal Aleksandar pl. Szurmay;
ministar za Hrvatsku — grof Aladar Zichy.

Oproštajna audijencija staroga kabineta.

Kb. Budimpešta, 15. juna.

Njegovo Veličanstvo primilo je danas u oproštajnu audijenciju članove staroga kabineta. Među njima nalazio se i ministar domobranstva pl. Szurmay, koji je stupio u istom svojstvu i u novi kabinet.

Prijava vjernosti novoga kabineta.

Kb. Budimpešta, 15. juna.

Njegovo Veličanstvo zapriseglo je danas poslije podne u 2.30 članove novoga kabineta.

Napadaj njemačkih letilica na London.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Haag, 15. juna.

Najnoviji letački napadaj na London bio je najveći od svih dosadašnjih. Broj mrtvih i ranjenih preuzeže 500. U gradu vlasta još uvijek velika panika. Službeni izvještaj, prema kojem je broj žrtava neobično velik, a isto tako i nanesena materijalna šteta, samo je još povećao ogorčenje i očajnost stanovništva.

u Trstu i na Rijeci zauvijek bi morao da zaključi svoje poslove, da nije Dalmacija, dalmatinskih trgovaca, s kojima one prave zlatne poslove. Naši trgovci, i kad su svijesni svoje nacije i ponosni na svoje rodoljublje, još uvijek nisu dovoljno svijesni, da tudjim kćama nametnu u saobraćaju s njima poštivanje svojega jezika.

Na hiljadu je kod tih kuća namješteno tijednje ili odnarednjeg elementa, dok bi veći dio tih mesta mogli zapretati naši ljudi. Nema Primorca, koji uz svoj materinski jezik ne poznaje redovito i talijanski, pak bi on u tom pogledu pri namještanju morao odnijeti prvenstvo pred talijanskim dopisnicima. Od njih bismo tijekom vremena mogli stvoriti jakе i solidne trgovce i narodni novac ne bi odlazio, da jača tudje pozicije proti nama, već bi, pridružiti jakе narodne molekile, jačao i raširivao naš narodni posjed u tim otudjenim gradovima. Da je bilo pametnog rada, mogli smo u Trstu i na Rijeku naseliti velik broj idealnih mladića, dobrih, valjanih i inteligentnih radnika, koji bi već i radi toga bili požrtvovniji u nacionalnom radu i agilniji, što bi svoj ekonomski opstanak imali zahvaliti razvijenoj svijesti svojih sunarodnjaka.

A neradi se ovdje samo o dopisnicima. Još bolja su mesta, jer se obilje isplaćuju, ona trgovackih putnika i agencija ne samo u Trstu ili na Rijeci, već i u Beču, i drugdje pa i u dalekim trgovackim i industrijskim središtima njemačkog carstva. Među njima su rijetki oni, koji znaju hrvatski. Pa i ne treba im poznavanje tog jezika, kad po svim našim

Izlaze: dnevno u jutro, ponedjeljkom poslije podne.

Pojedini brojevi:

U Beogradu I u krajnjima zapadnodunavskim od 6. i kr. četa za kojne je očekivana poštovanja od 10.000 dinara. — 8. kolovoza
U Beogradu za dostavom u kuce 2-50
U Hrvatsko-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmasiji po cijeni od 10. kolovoza
Izvan ovog područja po cijeni od 12. kolovoza

Mjesečna pretplata:
U Beogradu I u krajnjima zapadnodunavskim od 6. i kr. četa za kojne je očekivana poštovanja od 10.000 dinara. — 8. kolovoza
U Beogradu za dostavom u kuce 2-50
U Hrvatsko-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmasiji 3-50
U ostalom krajnjima Austro-ugarske monarhije 4-50
Oglas po cijeniku.

Uredništvo: BEograd, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 25.
Primanje oglasa Kneza Mihaila ul. broj 38. Telefon br. 245.

misli strašniji napad na ove pravo nego što je da se jednom narodu, koji želi mir, prvo oduzme oružje, pa se onda pod pretnjom gladi prisiljava da udje u rat.

,Berliner Tageblatt“ piše: Mladom kralju Aleksandru pada u doček i nezavidni zadatak. Niko ne može znati, s kakvim će novim zahtjevima već može biti poslije vrlo kratkog vremena izaći pred njega glavni komesar Jonnart. Sajno je jedno danas svakome onome poznato, koji je pratilo istoriju rata sporazurnih sila protiv Grčke: Onu svrhu, za koju hoće Grčku da upotrijebe, sporazumne sile neće postići, pa ma šta preduzimati. Sve kad bi i nasišlo primorali Grčku da se odrekne svoje neutralnosti i kad bi tako i grčku vojsku odveli na svoj front, ne će one izvjevati pobedu ni pomoći tog saveznika, već i zbog samog stana njege vojske, do kog su je dovele sporazumne sile.

,Vossische Zeitung“ piše: Osjećaj žalosti, kojim pratimo razvijat akenske tragedije, nije pomiješan sa sebičnim mislima. On je čisto moralne prirode, on je bol, koji svaki pravedno misleći čovjek osjeća, kad mora da gleda, kako brutalna sila, udružena s privremenom lažljivošću, gazi u pršnju jedan malen narod i njegovu slobodu. Ma što došlo. Nijemci neće nikad zaboraviti, sa kakvom izvišenom hrabrošću su se kralj Konstantin i njegov narod protivili, da našim neprijateljima prave društvo; pa sve neka sad u posljednjem odsjeku svjetskog rata grčki bataljoni i nagrani protiv naših frontova, mi ćemo, svagda imati na umu, da ti novi protivnici nijesu neprijatelji, već da pod bićem Engleske i Francuske vojuju protiv nas.

Osnove sporazurnih sila u Grčkoj. (Naročiti brzojav „Beograd. Novina“).

Frankfurt, 15. juna.

,Daily News“ javlja iz Atena, da je u Ateni i Pireju proglašeno opšadno stanje, samo da se na taj način sprječe političke manifestacije. Njemačka štampa o sporazumnom nasilju nad Grčkom. O dogadjajima u Ateni piše „Londoner“: Za demokraciju! Za oslobođenje malih naroda! Za samopredjeljenje naroda! — tako glasi uhojni poklič, s kojim diplomacija antinjemačkog svjetskog saveza neprekidno svoje vojske šalje u smrt. Ko je čuo viest o dogadjajima u Ateni, inorao je uviditi nečistinost tog ubojnog pokliča. Jer ta viest znači završetak jedne dirljive tragedije svjetskog rata. Ta tragedija obuhvata nitkovsko nasilje nad jednim cijelim narodom, kome ravnala slučaju u istoriji nema. Ratom su narodi često puta i protiv svoje volje uvladeni u rat. U ovom je slučaju pak dugo-godisnjim mudićenjem oduzeta narodu njegova snaga i pošto su mu oteta sva sredstva moći, avenijom gladi slomljena mu je volja. Kao sunce je jasno, da je kralj Konstantin samo s toga položio svoju krunu, što mu srce nije moglo dozvoliti, da njegov narod, koji mu je do samopožrtvovanja vjeran, umire od gladi. U istom trenutku, kad sporazumne sile riču iz svega grla, da ratuju za samopredjeljenja naroda i da će mir samo tada zaključiti, ako pripomognu da se to pravo ostvari, one izvršuju nitkovski atentat protiv samopredjeljenja jednog naroda. Jer se ne može ni za-

staviti nas, našeg opstanka i prava na opstank na istočnoj strani Jadrana. Ni društva ni parobrodi nijehovi ne krste se našim nacijonalnim imenima, pa ni u svećanju danima ne izvješju simbole našeg naroda, te hotimčno propuštaju time, da u stranom svijetu afirmiraju naš nacijonalni posjed. U upravi tih društava ima dosta naših ljudi, koji predobro znaju, kako li se mačuhinski u njima postupa s našim jezikom. Pače i oni sami u svojstvu ravnatelja, revizora i odbornika sankcioniraju talijanski karakter društva te su krivi, obavljali ma kakvu funkciju, sto takva društava imaju isključivo talijansko obilježje. U tome je najbolji dokaz, da je u intelligentici katkada veća nesvest negoli u najsiroj pučkoj masi, pak mjesto da bude vodičem narodu u razvijanju njegovih energija, u propagandi našeg jezika, prednjači naprotiv zlim primjerom obožavanja talijanstine.

Dobro vidi Cayda: „Konobari i strojari na parobrodima, dopisnici, za-stupnici, izaslanici velikih trgovackih tvrtki, koji preko Dalmacije i Albanije putuju u Orijent, skoro su svi Talijani. Opcervi jezik na brodovima, oglasi, vozni redovi i zapovijedi dobrim su dželom talijanske, i završava ovim riječima: „Zivot, upliv, što ili Austrija uno-si na Jadransko more, prošli su preko Trsta i poprimili boju talijansku“.

,Trieste o nulla“. Ne Trentin, gdje je pretežnji dio njihovih djaka, već amo na ovim obalama, htjeli su da imaju svoje sivečuliste. Gorica je bila u pogiblji, u Trstu su jačali Sloveni, u Istri je gorjelo pod petanjem, pa i oni gradili, koji su iz dobe Serenissime do danas

Podlistak.

Dr. Josip Beroš (Trst):

Naš narodni posjed na Jadranu.

Na ulici u otudjenim gradovima dijele sreću razularenog svojeg druga, koji se ne žaca, da mu vrijeđa najmilija čuvstva, koji znade, da sve naše vrline preokrene u naše mane. Usto nas je djelovanje tudjinske škole i negda tako jako razvijena talijanska propaganda prikazivalo barbarjim i ljudžerima. Naše dijete, nježno i novino, ustupalo je pred tim groznim prikazima, popuštao je u ljubavi prema svom narodu, koja se od tog časa lagano ali sigurno mijenjala u mržnju prema vlastitoj kraljici. Živo mi se usjekla u pameti tankocutanost rođaka, onda još djeteta, koji je uvršten u novikom „ščavo“ u svojem nacionalnom odgoju, hrli kući plačući, ne bi li u roditelja našao utjehe i zaštite pred bezobraznošću onog derana. A tim poklicima (ščavo, cavra, barbaro) do pred malo vremena odjekivale su ulice gotovo svih naših primorskih gradova, te su baš ulice i jače negoli Legine škole doprinijele denacionalizaciji naše djece.

Eto, ovakvi elementi jačali su protivničke redove. Neosviještenost naša, staru našu griješ, jačao je njihovu rješku, da poplati naša polja i s njih naš ugrabi najbolje usjeve.

U Trstu i na Rijeci koncentriran je znatan trgovacki život dvojne monarkije. U njima je sjedište svih ovih primorskih trgovackih kuća, veli-

"Information" objavljuje, da će sporazumne sile pozvati Venicelosa na čelo nove vlade u Atenu. Da mi se državna sila uzmogne predati u konstitucionalnoj formi, predlaže "Journal des Débats", da se sazove stara, od Venicelosa izabrana komora.

Zbacivanje kralja Konstantina.
Zvanično njemačko mišljenje.

Kb. Berlin, 15. juna.

Wolfsoff uredjavaju: Zbacivanje kralja Grčke Konstantina izvršeno je na osnovu pravilnog vojničkog poduzeća sporazumnih sile, koje je posljednjih sedmica s planom bilo izvodjeno. Francuske čete solunske vojske, kojima je pored ostalog bilo naredjeno, da zaplijene tesalsku žetu, koja je tesalskom narodu za ishranu bila neophodno potrebljena, ušle su u Tesaliju. Talijani su ušli u Epir i posjeli su Janinu. Jedan zbor, koji je obrazovan iz raznih četa sporazumnih sile, iskrcao se kod Atene no sjevernoj obali korintskog zaliva, posjao je grad Korint, te je time odvojio Peloponez od ostale Grčke. Glavni komesar sporazumnih sile, Jonnart, stajao je gotov pred Pirejom, da se sa jakim zborom iskrca i da posjedne prijestonici. Ta je vojnička operacija izvršena protiv jedne države, koja je do sada strogo očuvala svoju neutralnost i imala jedinu želju, da je i dalje očuva. To je prvi slučaj, da je u skoro trogodišnjem ratu sporazumnim slijama ispalio sa rukom jedno jedinstveno vojničko poduzeće; istina ono je izvršeno protiv jedne vojske kojoj je predhodno bilo oduzeto oružje i protivnici naroda, koji je gladiju izmučen.

Kralj Konstantin se nije izrično odrekao krune.

(Naročiti brzojav "Beogradskih Novina".)

Rotterdam, 15. juna.

"Time" upozoruje na to, da Zaimis u svome pismu glavnog komesara ne veli, da se kralj odrekao krune, nego samo, da se kralj riješio, da s prijestolonaslednikom ode iz zemlje i da princ Aleksandru imenuje za nasljednika. Kralj prema tome nije se za sebe i prijestolonasledniku izrično odrekao krune.

Prema "Daily Newsu" je poznato, da će se Venicelos vratiti u Atenu.

Ulazak Talijana u Epir.

(Naročiti brzojav "Beograd. Novina".)

Zeneva, 15. juna.

Prema jednoj vijesti, koja je stigla bezčišćim brzojavom, grčki je ministar predsednik Zaimis naredio grčkim gradjanskim i vojničkim vlastima u Janini, da u prosvjed napusti grad.

"Journal" veli, da se u ovaj čas još ne može predvidjeti, kakvim će posljedicama urodit biti talijansko zapoštanje Janine i južnog Eipa za unutarnju talijansku politiku.

"Temp" tome dodaje, da je u ruskim vladinim krugovima talijanski ulazak u Epir izazvao veliko uzbudjenje. O tom je talijanski poslanik Carlotto obavijestio svoju vladu. Talijanski je ministar spoljnih poslova vijećao o tom sa poslanicima sporazumnih sile.

Kralj ne smije da ide gdje hoće.

(Naročiti brzojav "Beogradskih Novina".)

Basel, 15. juna.

Svajcarskim listovima javljuju iz Parisa, da sporazumne sile nisu htjele dozvoliti kralju Konstantinu, da još za vrijeme rata izabere sebi povoljni mjesto stanovanja, osobito ne izvan granica država saveznika.

ske pučke škole u Trstu i na Rijeci, a za Slovence se već sada pojimala, uz zadražali talijanski karakter, naličili su tek tvrdjavi, koja se ljujula u temeljima pred navalom neobuzdanih Slovaca. Nisu im pomagale Legine škole, spasiti ih nisu mogle ni srednje, trebalo se stoga oprijeti višom kulturnom institucijom. Radi toga je bio poklik iz njihova štaba: "Trieste o nulla!"

Trst je bio žila kucavica čitavog talijanskog pokreta u ovim krajevinama. U njemu je bila okupljena inteligencija, koja je dala impuls i informaciju svim manifestacijama, protestima, pa i navala na nas, dogadjalo se to u Zadru, na Rijeci ili u Trstu, u gradu bilo kojim isto tako, kao i u kojim zabitnoj varoši. U Trstu je bilo sjedište poznatoj Legi Nazionali. Uz nju se tu nalazila i uprava političkog društva "Associazione Patria", kojega su auktoritet u slučajevima spora priznavali svi austrijski Talijani.

Poslije rata trebat će nam svojski poraditi oko osvještenja naše mase u Trstu i na Rijeci. Trst i Rijeka su eksponirane naše točke na Zapadu i preostala još uporišta tijednu elementu, da se u njima afirmira na ovoj strani Jadran. Nacionalizacijom tih dvaju gradova riješio bi se jadranski problem u korist naše nacionalne ideje, a u njima stvorili bismo jake utvrde, s kojih bismo daleko s naših obala odbijali talijansku propagandu.

Odmah po prestanku rata trebat će da udovoljimo davnoj potrebi hrvatskih

Otpor neutralista.
(Naročiti brzojav "Beogradskih Novina".)

Haag, 15. juna.

Prema vijestima londonskih novina iz Atene, spremao je general Dusmasa sa svojim pristalicama otpor protiv sporazumnih sile. Pričuvnici su bili povzvani pod oružje.

Zbacivanje kralja Konstantina.

Zvanično njemačko mišljenje.

Kb. Berlin, 15. juna.

Wolfsoff uredjavaju: Zbacivanje kralja Grčke Konstantina izvršeno je na osnovu pravilnog vojničkog poduzeća sporazumnih sile, koje je posljednjih sedmica s planom bilo izvodjeno. Francuske čete solunske vojske, kojima je pored ostalog bilo naredjeno, da zaplijene tesalsku žetu, koja je tesalskom narodu za ishranu bila neophodno potrebna, ušle su u Tesaliju. Talijani su ušli u Epir i posjeli su Janinu. Jedan zbor, koji je obrazovan iz raznih četa sporazumnih sile, iskrcao se kod Atene no sjevernoj obali korintskog zaliva, posjao je grad Korint, te je time odvojio Peloponez od ostale Grčke.

Glavni komesar sporazumnih sile, Jonnart, stajao je gotov pred Pirejem, da se sa jakim zborom iskrca i da posjedne prijestonici. Ta je vojnička operacija izvršena protiv jedne države, koja je do sada strogo očuvala svoju neutralnost i imala jedinu želju, da je i dalje očuva. To je prvi slučaj, da je u skoro trogodišnjem ratu sporazumnim slijama ispalio sa rukom jedno jedinstveno vojničko poduzeće; istina ono je izvršeno protiv jedne vojske kojoj je predhodno bilo oduzeto oružje i protivnici naroda, koji je gladiju izmučen.

Kralj Konstantin se nije izrično odrekao krune.

(Naročiti brzojav "Beogradskih Novina".)

Rotterdam, 15. juna.

"Time" upozoruje na to, da Zaimis u svome pismu glavnog komesara ne veli, da se kralj odrekao krune, nego samo, da se kralj riješio, da s prijestolonaslednikom ode iz zemlje i da princ Aleksandru imenuje za nasljednika. Kralj prema tome nije se za sebe i prijestolonasledniku izrično odrekao krune.

Prema "Daily Newsu" je poznato, da će se Venicelos vratiti u Atenu.

Ulazak Talijana u Epir.

(Naročiti brzojav "Beograd. Novina".)

Zeneva, 15. juna.

Prema jednoj vijesti, koja je stigla bezčišćim brzojavom, grčki je ministar predsednik Zaimis naredio grčkim gradjanskim i vojničkim vlastima u Janini, da u prosvjed napusti grad.

"Journal" veli, da se u ovaj čas još ne može predvidjeti, kakvim će posljedicama urodit biti talijansko zapoštanje Janine i južnog Eipa za unutarnju talijansku politiku.

"Temp" tome dodaje, da je u ruskim vladinim krugovima talijanski ulazak u Epir izazvao veliko uzbudjenje. O tom je talijanski poslanik Carlotto obavijestio svoju vladu. Talijanski je ministar spoljnih poslova vijećao o tom sa poslanicima sporazumnih sile.

Kralj ne smije da ide gdje hoće.

(Naročiti brzojav "Beogradskih Novina".)

Basel, 15. juna.

Svajcarskim listovima javljuju iz Parisa, da sporazumne sile nisu htjele dozvoliti kralju Konstantinu, da još za vrijeme rata izabere sebi povoljni mjesto stanovanja, osobito ne izvan granica država saveznika.

ske pučke škole u Trstu i na Rijeci, a za Slovence se već sada pojimala, uz zadražali talijanski karakter, naličili su tek tvrdjavi, koja se ljujula u temeljima pred navalom neobuzdanih Slovaca. Nisu im pomagale Legine škole, spasiti ih nisu mogle ni srednje, trebalo se stoga oprijeti višom kulturnom institucijom. Radi toga je bio poklik iz njihova štaba: "Trieste o nulla!"

Trst je bio žila kucavica čitavog talijanskog pokreta u ovim krajevinama. U njemu je bila okupljena inteligencija, koja je dala impuls i informaciju svim manifestacijama, protestima, pa i navala na nas, dogadjalo se to u Zadru, na Rijeci ili u Trstu, u gradu bilo kojim isto tako, kao i u kojim zabitnoj varoši. U Trstu je bilo sjedište poznatoj Legi Nazionali. Uz nju se tu nalazila i uprava političkog društva "Associazione Patria", kojega su auktoritet u slučajevima spora priznavali svi austrijski Talijani.

Poslije rata trebat će nam svojski poraditi oko osvještenja naše mase u Trstu i na Rijeci. Trst i Rijeka su eksponirane naše točke na Zapadu i preostala još uporišta tijednu elementu, da se u njima afirmira na ovoj strani Jadran. Nacionalizacijom tih dvaju gradova riješio bi se jadranski problem u korist naše nacionalne ideje, a u njima stvorili bismo jake utvrde, s kojih bismo daleko s naših obala odbijali talijansku propagandu.

Odmah po prestanku rata trebat će da udovoljimo davnoj potrebi hrvatskih

Otpor neutralista.
(Naročiti brzojav "Beogradskih Novina".)

Bern, 15. juna.

Prema vijestima londonskih novina iz Atene, spremao je general Dusmasa sa svojim pristalicama otpor protiv sporazumnih sile. Pričuvnici su bili povzvani pod oružje.

Zbacivanje kralja Konstantina.

Zvanično njemačko mišljenje.

Kb. Berlin, 15. juna.

Wolfsoff uredjavaju: Zbacivanje kralja Grčke Konstantina izvršeno je na osnovu pravilnog vojničkog poduzeća sporazumnih sile, koje je posljednjih sedmica s planom bilo izvodjeno. Francuske čete solunske vojske, kojima je pored ostalog bilo naredjeno, da zaplijene tesalsku žetu, koja je tesalskom narodu za ishranu bila neophodno potrebna, ušle su u Tesaliju. Talijani su ušli u Epir i posjeli su Janinu. Jedan zbor, koji je obrazovan iz raznih četa sporazumnih sile, iskrcao se kod Atene no sjevernoj obali korintskog zaliva, posjao je grad Korint, te je time odvojio Peloponez od ostale Grčke.

Glavni komesar sporazumnih sile, Jonnart, stajao je gotov pred Pirejem, da se sa jakim zborom iskrca i da posjedne prijestonici. Ta je vojnička operacija izvršena protiv jedne države, koja je do sada strogo očuvala svoju neutralnost i imala jedinu želju, da je i dalje očuva. To je prvi slučaj, da je u skoro trogodišnjem ratu sporazumnim slijama ispalio sa rukom jedno jedinstveno vojničko poduzeće; istina ono je izvršeno protiv jedne vojske kojoj je predhodno bilo oduzeto oružje i protivnici naroda, koji je gladiju izmučen.

Kralj Konstantin se nije izrično odrekao krune.

(Naročiti brzojav "Beogradskih Novina".)

Rotterdam, 15. juna.

"Time" upozoruje na to, da Zaimis u svome pismu glavnog komesara ne veli, da se kralj odrekao krune, nego samo, da se kralj riješio, da s prijestolonaslednikom ode iz zemlje i da princ Aleksandru imenuje za nasljednika. Kralj prema tome nije se za sebe i prijestolonasledniku izrično odrekao krune.

Prema "Daily Newsu" je poznato, da će se Venicelos vratiti u Atenu.

Ulazak Talijana u Epir.

(Naročiti brzojav "Beograd. Novina".)

Zeneva, 15. juna.

Prema jednoj vijesti, koja je stigla bezčišćim brzojavom, grčki je ministar predsednik Zaimis naredio grčkim gradjanskim i vojničkim vlastima u Janini, da u prosvjed napusti grad.

"Journal" veli, da se u ovaj čas još ne može predvidjeti, kakvim će posljedicama urodit biti talijansko zapoštanje Janine i južnog Eipa za unutarnju talijansku politiku.

"Temp" tome dodaje, da je u ruskim vladinim krugovima talijanski ulazak u Epir izazvao veliko uzbudjenje. O tom je talijanski poslanik Carlotto obavijestio svoju vladu. Talijanski je ministar spoljnih poslova vijećao o tom sa poslanicima sporazumnih sile.

Kralj ne smije da ide gdje hoće.

(Naročiti brzojav "Beogradskih Novina".)

Basel, 15. juna.

Svajcarskim listovima javljuju iz Parisa, da sporazumne sile nisu htjele dozvoliti kralju Konstantinu, da još za vrijeme rata izabere sebi povoljni mjesto stanovanja, osobito ne izvan granica država saveznika.

ske pučke škole u Trstu i na Rijeci, a za Slovence se već sada pojimala, uz zadražali talijanski karakter, naličili su tek tvrdjavi, koja se ljujula u temeljima pred navalom neobuzdanih Slovaca. Nisu im pomagale Legine škole, spasiti ih nisu mogle ni srednje, trebalo se stoga oprijeti višom kulturnom institucijom. Radi toga je bio poklik iz njihova štaba: "Trieste o nulla!"

Trst je bio žila kucavica čitavog talijanskog pokreta u ovim krajevinama. U njemu je bila okupljena inteligencija, koja je dala impuls i informaciju svim manifestacijama, protestima, pa i navala na nas, dogadjalo se to u Zadru, na Rijeci ili u Trstu, u gradu bilo kojim isto tako, kao i u kojim zabitnoj varoši. U Trstu je bilo sjedište poznatoj Legi Nazionali. Uz nju se tu nalazila i uprava političkog društva "Associazione Patria", kojega su auktoritet u slučajevima spora priznavali svi austrijski Talijani.

Poslije rata trebat će nam svojski poraditi oko osvještenja naše mase u Trstu i na Rijeci. Trst i Rijeka su eksponirane naše točke na Zapadu i preostala još uporišta tijednu elementu, da se u njima afirmira na ovoj strani Jadran. Nacionalizacijom tih dvaju gradova riješio bi se jadranski problem u korist naše nacionalne ideje, a u njima stvorili bismo jake utvrde, s kojih bismo daleko s naših obala odbijali talijansku propagandu.

Odmah po prestanku rata trebat će da udovoljimo davnoj potrebi hrvatskih

Otpor neutralista.
(Naročiti brzojav "Beogradskih Novina".)

Bern, 15. juna.

Prema vijestima londonskih novina iz Atene, spremao je general Dusmasa sa svojim pristalicama otpor protiv sporazumnih sile. Pričuvnici su

Iana. Za prenos željeznicom potopljenie pčenice i ulja bilo bi potrebno pedeset vlačova od po osamdeset vagona. Taj primjer pokazuje, kako duboko zašijeca djelatnost njemačkih podmornica u opskrbu neprijatelja.

Holandski brodovi ne će ploviti za Indiju.

Kb. Amsterdam, 15. juna.

Premda vijesti jednoga ovdašnjega lista ne će za vrijeme rata ploviti više ni jedan brod društva "Nederland" i "Rotterdam Lloyd" za Holandsku-Indiju. Svake tri sedmice ploveće po jedan brod Holland-Amerika-Linie za New-York. Putnici za Indiju imaju u San Franciscu veze sa porobrodima društva, koji podržavaju 14-dnevne veze između San Francisca i Jave.

Najnovije brzjavne vijesti.

Bugarski kralj u njemačkom glavnem stanu.

Kb. Berlin, 15. juna.

11. ov. m. pohodio je bugarski kralj u pratinji svojih sinova, prijestolonaslednika Borisa i princa Cirila kao i ministra predsjednika. Radostlavova cara Vilića u njemačkom glavnem stanu. Tijesno lično prijateljstvo obiju vlasta dalo je posjeti naročito sručni karakter. Red savjetovanja, na koja su došli iz Berlina državni kancelar pl. Bethmann Hollweg i državni sekrelar spoljnih poslova Zimmermann, ponovo se očitovalo potpunom saglasnošću obiju vlasta u svim tekućim pitanjima. U veče je kralj s oba princa i ministrom predsjednikom otputovalo iz glavnog stana.

Konferencija Soninna sa ruskim poslanikom.

Kb. Lugano, 15. juna.

Talijanske novinejavljaju, da je Soninno održao dulju konferenciju sa ruskim poslanikom.

Atentat na ministra Thomasa.

(Naročiti brzjav "Beogradskih Novina")

Stockholm, 15. juna.

Prema vijestima, koje se nije moglo provjeriti, izvršen je prije nekoliko dana revolverski atentat protiv ministra municipaliteta Thomasa. Atentator je ruski socijalista radikalne ljevice; on je ministra s ledja napao. Ministar je ostao nepovrijeđen. On je poslje atentata, kako se vidi, u Šali rekao: "Ravnoteža je povraćena! Nijemci gadjaju u nase lice, a Rusi s ledja".

"Zabušanti" u Americi.

(Naročiti brzjav "Beogradskih Novina")

Haag, 15. juna.

Iz Washingtona javljaju, da veliki broj vojnih obveznika u Americi nastoji na razne načine izbjegći popis. To se vidi iz toga, što je državni tužilac u Virginiji bio primoran, da izda nalog, prema komu se imaju uhapsiti svi zabašanti.

Englezi, koji su se u državi New-York prijavili za vojnu službu, biće otpravljeni na vojničko vaspitanje u Kanadu.

Grad i okolica.

Dnevni kalendar.

Danas je subota 15. juna; po starom 3. juna. Rimokatolički: Ivan Franjo Regis (kv.); pravoslavni: Mučenik Lukeljan. — Sunce se radija u 4:02, a zalazi u 7:58 (po starom vremenu).

Gostovanje bečkog "Raum und Zeitkatera", "Bečka krv", "Wiener Blut". Početak u 8:30 na veče.

Kinematografi: Vojni kino (Kolosum): U 6 sati poslike podne predstava za vojnike, a u 8:30 na veče predstava za časnike. — C. i. k. gradjaninski kino (Paris): U 6 sati poslike podne predstava za gradjanstvo.

Botanička bašta. Otvorena utorkom, četvrtkom, nedjeljom i praznicima.

Ladja između Zemuna i Beograda kreće iz Beograda za Zemun od 6 sati u jutro do 9 sati naveče svakoga sata osim u 1 sat poslike podne. Polazak iz Zemuna za Beograd od 6:30 ujutro do 8:30 naveče svakoga sata osim u 12:30 poslike podne.

Casino i činovnička kasina otvorena je do 12 sati u noći.

C. i. k. vojnički dom: Citaonica, soba za pisanje iigranje, kantina. Otvoreno od 7 sati ujutro do 9 sati na veče. Slobodan pristup svakom vojniku.

Riječko kupatilo na Savi: Pretevno otvoreno samo odjeljenje za časnike. Do 11 sati prije podne mogu se kupati samo gospodje; poslike toga vremena gospoda.

"Grand Hotel": Dnevno koncerat. Početak u 6 sati poslike podne.

Pozajmljivačka bolnica u bolničama: U bolniči "Brčko": od 2-4 sata poslike podne. U bolniči "Brčko": od 9:30-12 sata prije podne i od 2-4 sata poslike podne.

Rimokatolička služba Bežići.

Sa ra u nedjelju (17. juna) služiće se: 1. U Konaku: u 8 sati ujutro sv. misa prije koju držaće se magjarska propovijed za vojništvo. Slobodan pristup ima i gradjanstvo.

2. U župskoj crkvi (Poslanička ulica): u 8 sati ujutro sv. misa za školsku djecu. — U 10 sati njemačka propovijed i velika sv. misa.

U 4 sata poslike podne večernja.

U radne dane počima prva sv. misa u pol 7, a druga u pol 8 sati ujutro,

Akcija srpskog crvenog krsta za izbjeglice u Švajcarskoj.

Konačno se i društvo srpskog Crvenog Krsta, koje je premijelo svoje sjedište u Švajcarsku, sjetilo da pomogne one hiljadu srpskih izbjeglica, koji su dosada živjeli bez ikakvih sredstava u inozemstvu. Tako će oni, koji nemaju nikakvih sredstava dobivati pomoć u iznosu od 6 dinara dnevno, a ostali — nešto manje — 3-5 dinara dnevno. Oni, koji imaju godišnji prihod veći od 4000 dinara (2800 franaka) ne dobivaju nikakvu potporu.

Za sjećanje na svoje — za beogradsku sirotinju.

Gospodja Milica Aleksandra Simonovića, supruga pukovnika, poslala je sirotinjskom odjeljenju opštine grada Beograda svoj prilog od jedne stotine kruna, da se podijeli beogradskoj sirotinji, a za pokoj duše svojih dragih pokojnika zeta Milana Jov. Ristića, vojno-sudskog pukovnika i unuka Vojislava S. Hadžića.

Dobrotvorne srećke glavne vojne gubernije.

Juče poslije podne je bilo izvlačenje srećaka u korist oslijepjelih ratnika na bojnom polju. U prisustvu časničkog odjeljka je izvlačila djevojčica kći stozerskog kapelana Šafračeka. Izabrani su ovi brojevi: serija 8, br. 5 (1. zgoditak), serija 2, br. 34 (2. zgoditak), serija 10, br. 90 (3. zgoditak). Prva su tri zgoditka vrlo lijepo slike, koje je izradila ratna slikarka gospodja Frizi Ulreich, koja ih je darovala za dobrotvorne sreće. Od 1500 srećaka je prodato 1462 po dvije krunе tako, da prinos za oslijepjene ratnike na bojnom polju iznosi 2924 krunе. Zgodici, koji se do 1. avgusta ne podignu, pripaše ovo dobrotnovno akcije.

Osiguranje na ratni zajam.

U car i kralj, prič. bolnici "Brčko" upisano je dosada na putem osiguranja na ratni zajam zaklade za udovice i siroti (Terazije 4) 146.000 kruna.

Traže se radi prijema novčanih uputnica.

Gospodja Jelena Tomić, učiteljice, potrebno je da se javi gospodjici Jeleni D. Vidovićević, učiteljici, sa stanom u Njegoševoj ulici broj 43, radi prijema novčane posiljke.

U slučaju, da se ne nalazi u Beogradu, potrebno je da pošalje svoju tačnu adresu, na koju bi joj se novac mogao poslati.

Traže se porodice.

Porodice Bogdana Velimirovića, zvaničnik uprave grada Beograda ili Milutina Markovića, tipografa, potrebno je, da se javi g. Mončiću Jankoviću, šefu administrativnog odjeljenja opštine grada Beograda, radi izvjesnog hitnog saopštenja.

† Marko B. Gjorgjević.

Prekucer u jutro umro je a juče je sahranjen Marko B. Gjorgjević, tipograf. Preminuo je poslije dugog i teškog bolovanja u najljepšem dobu mladosti — 24. godini života. Marko Gjorgjević radio je dosta vremena i u našoj štampariji. Bio je simpatičan i inteligentan mladić, odlican drug i savjestan radnik. Bog da mu dušu prosti!

Lijepo vrijeme.

U Beogradu inamo stalno lijepo dane sa žegom preko cijelog dana. Noći su takođe divne i tople, obasjane lijepim mjesecевим sjajem. Zora je svježa, puna jutarnje divote, večeri su nešto orijatnije od dana. Kiša nismo imali davno u Beogradu, vrijeme je stalno suho i vedro.

Pomrčina Mjeseca.

U srijedu 4. jula o. g. naveče moći ćemo promatrati lijep pojav posve mašnje i pomrčine Mjeseca. Pomrčina će se ova moći promatrati u našim krajevinama svojoj cijelosti. Mjesec izlazi neveče oko osam i tri četvrteta (po ljetnom vremenu), a več u 8 sati 56 minuta zalazi u polusijenu. Taj se pojav neće ni zapaziti. Mjesec biva polagan sive tamniji, a u 9 sati 52.2 minute začiće u posvemrčiju sijenu. Tamna sijena pokrivaće Mjesec sve više, dok u 10 sati 50.5 minuta ne će biti posvemrči zastar. Ova će totalna pomrčina potratati sve do 12 sati 27.3 minute, kad će se opet Mjesec pojavit u tamne sijene, koju će posvemrči napustiti u 1 sat 25.6 minuta. Mjesec još ostaje u polusijenu sve do 2 sata 21.8 minuta.

Izvještaj prijavnog ureda.

Od 14. juna: prijavljeno 72, odjavljeno 46, preseljeno 33; u gospodinjicama prijavljeno 159, odjavljeno 118, ostalo u gospodinjicama prijavljenoj stranac 414.

Narodna privreda.

Sesti ratni zajam.

Koliko smo obaviješteni postignut je dosada kod zvaničnih mjeseta vojne glavne gubernije vrlo lijep uspjeh u potpisivanju na šesti ratni zajam. Ipak smatramo svojom dužnosti, da poradiamo živo oko što bolje uspjeha zajma, da se postigne rekord, samo da našim neprijateljima pokažemo, koliko je velika privredna snaga monarhije. U ostalom su i uvjeti toliko povoljni, da niko ne bi smio da propusti ovu dobru priliku. Osobito osiguranje na ratni

zajam, omogućuje svakom, pa i najsromišnjem, da se koristi prilikom i na taj se način pobrine i za svoju porodicu. Dok kod sličnih osiguranja propada plaćeni novac, ako se ne platи jedni ili dvije godine osiguranina, u ovom slučaju plaća zaklada za udovice i siročad puni ratni zajam uz dobitak samo dužnih zajmovnih dugova, pa i onda, ako je uplaćeno samo malo ili nešto manje.

Mravi na voćkama.

Kad na voćkama ima mnogo mrava, onda je to siguran znak, da na drvetu ima vaši, čiji je sok poslastica za mrave. Najbolje sredstvo otjerati mrave sa drvetu, jest, da se drovo temeljito očisti od vaši. Ne uspije li to, onda je dobro smješati gara (čadi) s lanenim uljem, pa stoni smjesom namazati kao dlan širok prsten oko stabla. Preko toga prstena, kako iškustvo uči, ne mogu mravi prije. Bezuvjetno su štetni mravi onda, kad se nasele u korjenju mlađih voćaka. U takvom slučaju pospu se mravinjac s klorovim krećem, prahom negašenja kreča ili karbidom, zatim se taj prah pomiješa sa zemljom i polije vodom, da se kreč razluči. I dvopostotna karbolna voda, naliće li se u mravinjak, sili mrave, da brzo pogebnu. Druga jednostavna i za voćke neškodljiva sredstva jesu prsteni od katrana ili ljepila, zatim nasadi crnog luka oko drveta. Zalijevati mravinjake petrolejom ili vrelom vodom može se samo tamo preporučiti, gdje nema bozajni, da će obližnje biljke od toga životavati.

Zvanične objave.

C. i. k. okružno zapovjedništvo za grad Beograd. Br. 11/1917.

OBJAVA.

U mjesecu januaru g. 1917. objavljen je bio cijeli postupak oko porezivanja poreznih objekata, koji podleže porezima na pravu i dužnosti poreskih obveznika. Ovim se objavljuje, da su u svrhu porezovanja poreskih objekata koji podleže porezima i razrezivanju svešteničkog bira za god. 1916. i 1917. i eventualno povratno za četvrtu tromjesečje godine 1915. u gradu Beogradu u određene tri komisije, koje će se sastojati svaka od 9 gradjana grada Beograda. Ove komisije će svoje djelovanje započeti 19. juna ov. god. i to u Knez Mihajlovoj ul. br. 19. I. spr.

Porez se podvrgavaju sva imanja u zemljistu, zgrade, kamata na graniču i rentni dohoci, kao i sva zanimanja koja donose koristi ma koje vrsti bilo, da je svaka lična zarada i svaki prihod, ma iz kog izvora pošta.

Svaki poreski obveznik dolazi u onoj ulici pod oporezovanje u kojoj stane, jedino trgovci u ulici Kneza Mihajla će biti oporezovani u svojim radnjama, i firme koje imaju dva ili više ortaka (kompanijom) biće oporezovane u ulicama, gdje su ujedno radnje, a ne u stanovima.

Svaki poreski obveznik ima pravo, da pri pretresu o njegovoj porezi dodje pred komisiju. Dotični, koji su poslije 1. februara 1917. dobili koncesiju za vršenje kakve radnje i nisu svoju čistu zaradu prijavili poreskom odjeljenju okružnog zapovjedništva za grad Beograd, imaju bezuvjetno doći pred komisiju za razrezovanje poreze da iskažu svoju zaradu, jer će im u protivnom slučaju komisija razreći porezu bez njihovog sudjelovanja.

Zalba protiv iznosa poreze, koju bude razrežala komisija za razrezovanje, dopuštena je u sljedećim slučajevima:

1. Kada rješenje o razredu poreze bilo jednoglasno i kada je komisiji utvrđeni čisti dohodak veći od prijavljenog.

Protiv jednoglasnih donesenih rješenja nema mesta žalbi.

2. Kad je primijenjena netočna porezna stopa ili kada se pri obraćunu poreskog iznosa podkraja grijeska.

Žalbe se imaju podnijeti V. G. G. preko okružnog zapovjedništva za grad Beograd najdalje u roku od 8 dana i to ako je poreski obveznik bio prisutan pretresu, računajući od časa razrezivanja, inače od dana predaje poreske knjižice.

Podnosenje žalbe ne zadržava na platu poreze.

Raspovjeda komisija tražeći svaki dan od 8-12 sati prije podne.

Pojedine ulice dolaze na sljedeći način na red:

Komisija br. 1.

18. juni: Mlatišmina, Trnska.

